

การพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก
โดยใช้หลักการคิดเชิงออกแบบ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอกหญิง ธัญนุช สิงห์พันธุ์
อาจารย์หัวหน้ากอง วิทยาลัยการทัพบก

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2567

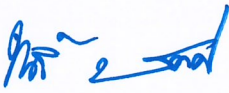
เอกสารวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกโดยใช้หลักการคิดเชิงออกแบบ

โดย พันเอกหญิง ธัญนุช สิงห์พันธุ์

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง กนิษฐา ฐิติวัฒนา

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2567 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี

(ทองศักดิ์ มหาวงศ์)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

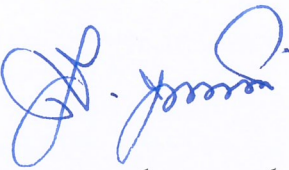
คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(ประภาส แก้วศรีงาม)

ประธานกรรมการ

พลเอก

(สุรยุทธ์ จุลานนท์)

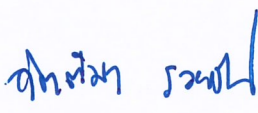
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอกหญิง

(กนิษฐา ฐิติวัฒนา)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(จิตติมา รวยริน)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอกหญิง ธัญนุช สิงห์พันธุ์
เรื่อง	การพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกโดยใช้หลักการคิดเชิงออกแบบ
วันที่	11 กันยายน 2567 จำนวนคำ : 9,964 จำนวนหน้า : 33
คำสำคัญ	หลักสูตร, วิทยาลัยการทัพบก, การคิดเชิงออกแบบ
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก โดยใช้หลักการคิดเชิงออกแบบ มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ร่วมกับการศึกษารูปแบบและวิธีการคิดเชิงออกแบบ เพื่อนำเสนอแนวทางในการใช้หลักการคิดเชิงออกแบบ ในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและองค์ประกอบของหลักการคิดเชิงออกแบบมาใช้ เพื่อเป็นวิธีการในการกำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ให้มีความพร้อมที่จะนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเต็มขีดความสามารถ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ เก็บรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล ด้วยการใช้ SWOT Analysis วิเคราะห์ปัจจัยภายในโดยใช้ 7S และการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกโดยใช้ PESTEL โดยนำมาวิเคราะห์หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ร่วมกับหลักการคิดเชิงออกแบบ เพื่อหาแนวทางพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก โดยใช้หลักการคิดเชิงออกแบบ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคงได้ผลการวิจัยที่จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรด้วยโมเดล EDIPT ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจ (Empathize) ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหา (Define) ขั้นที่ 3 สร้างสรรค์ความคิด (Ideate) ขั้นที่ 4 สร้างต้นแบบ (Prototype) ขั้นที่ 5 ทดสอบ (Test) สามารถเทียบเคียงกับงานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศรวมทั้งกรณีศึกษาของต่างประเทศ การพัฒนาหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน รวมถึงประโยชน์สูงสุดที่ประเทศชาติจะได้รับจากผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบกต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR: COLONEL THANYANUCH SINGHAPANT
TITLE: Army War College curriculum development by using design thinking principles
DATE: 11 September, 2024 **WORD COUNT :** 9,964 **PAGES :** 33
KEY TERMS: Curriculum, Army War College, Design Thinking Principles
CLASSIFICATION: Unclassified

Research study on Developing the Army War College curriculum using design thinking principles. The researcher has applied the principles and elements of design thinking principles as a method to set the direction for developing the Army War College curriculum to be ready to be used efficiently and effectively to its full potential. The principle of design thinking consists of 5 steps: Step 1 Empathize Step 2 Define Step 3 Ideate Step 4 Prototype Step 5 Test. The researcher analyzed using a strategic thinking framework. Collected data and synthesize data using SWOT Analysis, analyze internal factors using 7S and analyze external factors using PESTEL by analyzing the Army War College curriculum with design thinking principles. To find ways to develop the Army War College curriculum using design thinking principles, with the 20-year national strategy for security. The results of the research can be compared with research both domestically and abroad, including international case studies. To confirm that the development of the Army War College curriculum is effective. EDIPT consists of 5 steps: Step 1 Understand (Empathize) Step 2 Define the problem (Define) Step 3 Create ideas (Ideate) Step 4 Create a prototype (Prototype) Step 5 Test (Test) Can be compared with work. Research both domestically and abroad, including case studies from foreign countries. Developing a curriculum that meets the needs of students as well as the maximum benefits that the nation will receive from those who successfully complete the main training courses at the Army War College.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก โดยใช้หลักการคิดเชิงออกแบบ” ฉบับนี้ เป็นการแสวงหาความรู้ตามหลักการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ ทำให้สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ ในที่สุด เอกสารวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก พลตรี ทนงศักดิ์ มหาวงศ์ ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก รวมทั้งคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่านที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่า โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง กนิษฐา ฐิติวัฒนา รวมทั้ง พันเอกประภาส แก้วศรีงาม พันเอกหญิง จิตติมา รวยรื่น คณะกรรมการ ดร. วีระพัฒน์ กฤตธนาทิพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาพิเศษประจำกลุ่มวิจัย และผู้วิจัย ขอขอบพระคุณยิ่งสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ที่กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาจนวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ตลอดจนงานวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ศึกษาไว้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถรวบรวมความคิดและพัฒนางานวิจัยนี้ขึ้นมาได้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกท่านที่กรุณาให้การสนับสนุนข้อมูล อีกทั้งเสนอแนะแนวคิดที่มีประโยชน์ต่อการวิจัย ความดีอันเกิดจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยการทัพบกและผู้ที่สนใจที่ต้องการศึกษาข้อมูลและนำเอกสารวิจัยฉบับนี้ไปใช้ประโยชน์ได้เป็นรูปธรรมต่อไป

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	7
หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก	12
หลักการคิดเชิงออกแบบ	17
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	19
แนวทางการใช้หลักการคิดเชิงออกแบบในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก	25
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	
ความสอดคล้องกับบทความวิจัยในประเทศและต่างประเทศ	27
ความสอดคล้องกับกรณีศึกษาในประเทศ	28
ความสอดคล้องกับกรณีศึกษาต่างประเทศ	29
บทที่ 4 บทสรุป	
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	31
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	32
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	33
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์แห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)¹ ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กลาโหม (พ.ศ.2560-2579) กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” กองทัพบกเป็นหน่วยงานหลักด้านความมั่นคง เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการต่อสู้ภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ ของชาติ กองทัพบกมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 ได้แก่ การเตรียมกำลังกองทัพบก ป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องการมีการฝึกอบรมการศึกษาแก่กำลังพลเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมกำลังกองทัพบก ให้มีความพร้อมรบตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งกำลังพลของกองทัพบกประกอบด้วย นายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน และทหารกองประจำการ ในวิจัยฉบับนี้ จะมุ่งเน้นไปที่หลักสูตรตามแนวทางรับราชการของนายทหารสัญญาบัตร ที่เป็นผู้บังคับหน่วยระดับกรมที่เป็นหลักสูตรที่สำคัญจำเป็น หนึ่งเดียวของกองทัพบก นั่นคือ หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก²

วิทยาลัยการทัพบก เป็นสถาบันการศึกษาสูงสุดของกองทัพบกซึ่งเป็นหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ ผู้เข้ารับการศึกษาประกอบด้วยนายทหารสัญญาบัตร สังกัดกองทัพบก และต่างเหล่าทัพข้าราชการพลเรือนพนักงานรัฐวิสาหกิจ และเอกชนในปีการศึกษา 2567 วิทยาลัยการทัพบก ได้นำการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (blended learning) โดยการ

เรียน ออนไลน์ ณ ที่ตั้งหน่วย ผ่านระบบแอปพลิเคชันบนดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการเรียน ออฟไลน์ ณ วิทยาลัยการทัพบก เป็นหลักสูตรที่เสริมสร้างศักยภาพกำลังพล เพื่อตอบโจทย์ ของกองทัพบกในการพัฒนาความรู้ความสามารถกำลังพลให้มีความทันสมัย สร้างความ เชื่อมมั่นโดยเน้นสมรรถนะ 4 ด้านของผู้เรียนได้แก่ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยขับเคลื่อนด้วยกลยุทธ์หลัก 4 ประการเพื่อปรับเปลี่ยน องค์กรไปสู่วิทยาลัยการทัพบกยุคดิจิทัล และสามารถตอบสนองแนวคิดวิสัยทัศน์ ทำให้กองทัพบกเป็น ทหารอาชีพ (Professional Army) ที่มีความแข็งแกร่งพร้อมก้าวสู่ ความเป็นหนึ่งในกองทัพบกชั้นนำของภูมิภาค สมดังปณิธานของวิทยาลัยการทัพบก คือ เตรียมบุคลากรของกองทัพ ให้เป็นผู้นำในระดับยุทธศาสตร์และผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีจริยธรรม มีอุดมการณ์ยึดมั่นต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก มีลักษณะและองค์ประกอบที่ใกล้เคียงกับ หลักสูตรการอบรมทางพลเรือน เนื่องจากหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก มีความมุ่งหมาย ของหลักสูตร คือ เพื่อพัฒนา และเสริมสร้างให้ผู้สำเร็จการศึกษามีขีดความสามารถ และ คุณลักษณะสำคัญดังนี้ มีการกำหนดคุณสมบัติ ของผู้เข้ารับการอบรมอย่างชัดเจน มีการ ประเมินหลักสูตร และมีการกำหนดคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้เข้ารับการอบรมหลังจาก จบหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือ เป็นผู้นำและเป็นทหารอาชีพที่เหมาะสมกับการดำรง ตำแหน่งผู้บังคับการกรม ผู้อำนวยการกอง และเสนาธิการกองพลหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นผู้นำในระดับยุทธศาสตร์และระดับยุทธการ เป็นนักคิดและนักประยุกต์ สามารถแปลง แนวคิด ทฤษฎี และศาสตร์แขนงต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติที่จับต้องได้อย่างเป็นรูปธรรม เป็นนักบริหารระดับสูงที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล แก้ไขปัญหา และพัฒนาองค์กรได้อย่างเป็นระบบ

โดยผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ มีความชำนาญ อย่างเป็นรูปธรรมของการเป็นผู้นำในระดับยุทธศาสตร์และระดับยุทธการ มีความสามารถ ในการบริหารทรัพยากรให้เกิดโครงสร้างกำลังรบ ที่มีขีดความสามารถตามแผนปฏิบัติการ ทางทหารที่กำหนด มีขีดความสามารถที่จะให้คำแนะนำในด้านบทบาทของกองทัพ ที่สอดคล้องกับปัจจัยพลังอำนาจแห่งชาติ ต่อการกำหนดนโยบายความมั่นคง สามารถ

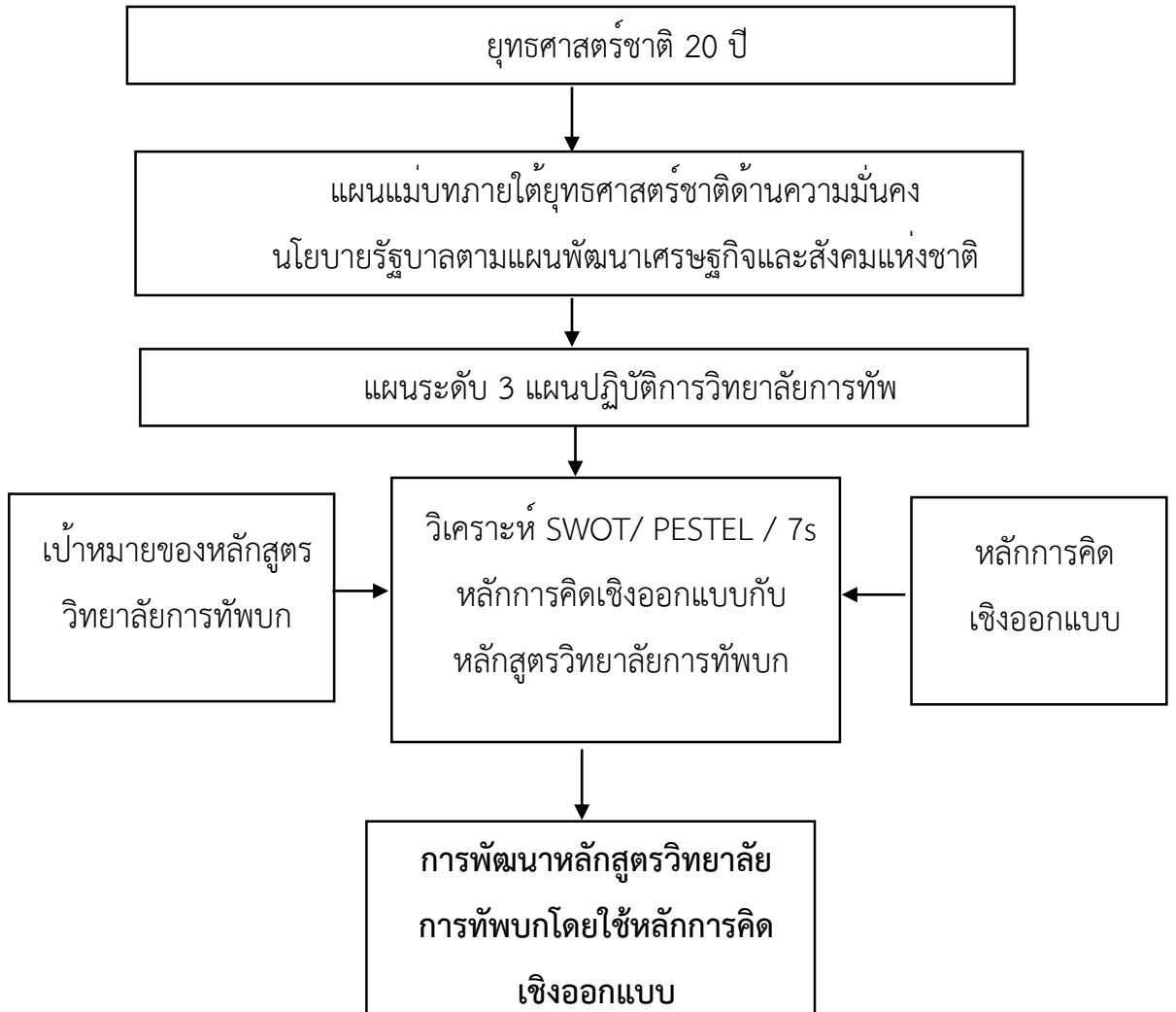
วิเคราะห์ กำหนดภัยคุกคาม และปัจจัยต่างๆ ที่จะมีผลกระทบ ต่อผลประโยชน์ของชาติ มีขีดความสามารถในการแปลงแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับ ยุทธการ และระดับยุทธวิธี มีขีดความสามารถดำเนินงานระดับยุทธศาสตร์ในยุทธบริเวณ การประมาณสถานการณ์การวางแผนการทัพการวางกำลัง การใช้กำลังการปฏิบัติการยุทธ ร่วมการปฏิบัติการในกองกำลังนานาชาติ มีความเชี่ยวชาญในการวางแผนการทัพ การยุทธ์หลัก การอำนวยการยุทธ์และมีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตย มีอุดมการณ์ รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ในขณะที่ปัจจุบัน ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพบก ได้ให้ความสำคัญกับ หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกเป็นอย่างยิ่ง เป็นสัญญาณที่ดีในการพัฒนากำลังพล โดยผู้บังคับบัญชามีดำริให้ปรับเปลี่ยนและพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกให้เหมาะสม กับ สถานการณ์ และ ความจำเป็น สำคัญเร่งด่วน หากการปรับหลักสูตรนี้ ต้องสามารถ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และไม่ควรรับเปลี่ยนทุกปีตามนโยบายผู้บังคับบัญชา เท่านั้น หากต้องคำนึงถึงเหตุผล ความเป็นไปได้ และ ควรเป็นไปตามหลักการ ทฤษฎีของ การพัฒนาหลักสูตรด้วย ดังนั้น ในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ให้มีความ สมบูรณ์ โดยใช้ หลักการคิดเชิงออกแบบ ในการวิเคราะห์หลักสูตร จะทำให้ การพัฒนา หลักสูตร เป็นไปด้วยความเหมาะสมและสมบูรณ์แบบ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก
2. เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการคิดเชิงออกแบบ
3. เพื่อเสนอแนวทางในการใช้หลักการคิดเชิงออกแบบในการพัฒนาหลักสูตร วิทยาลัยการทัพบก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด โดยเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การทบทวนแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 ศึกษาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความมุ่งหมายและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก

2.2 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสม สมบูรณ์แบบสำหรับกองทัพบก โดยมีระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่ ธันวาคม 2566 - มิถุนายน 2567

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 แผนพัฒนาด้ำนกำลังพลของกองทัพบก ปี 2566 – 2570 นโยบายการปฏิบัติงานของ พลเอก เจริญชัย หินเธาว์ ผู้บัญชาการทหารบก แผนระดับ 3 ของวิทยาลัยการทัพบก รวมทั้งวรรณกรรมต่างๆ และบทความทางวิชาการที่เป็นบริบทของข้อมูลในการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดให้ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ เก็บรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล ด้วยการใช้ SWOT Analysis วิเคราะห์หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ร่วมกับการใช้หลักการคิดเชิงออกแบบ การวิเคราะห์ปัจจัยภายในโดย 7S และ ปัจจัยภายนอก โดยใช้ PESTEL ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ช่วงเวลา	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
		66	67	67	67	67	67	67
เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อการวิจัย		↔						
สอบการนำเสนอโครงร่างเอกสารวิจัย			↔					
ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา			↔	↔				
การวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล					↔			
การสรุปผลการวิจัย						↔		
การนำเสนอผลการวิจัย							↔	
จัดทำรูปเล่ม								↔

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงองค์ประกอบ และหลักการของหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก
2. สามารถพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ซึ่งเป็นหลักสูตรสูงสุดของกองทัพบกตามนโยบายกองทัพบกที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หลักการของพัฒนาหลักสูตร โดยมีแนวคิดเชิงออกแบบเป็นฐานและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
3. สามารถนำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ไปใช้เป็นรูปแบบตั้งต้นในการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นรูปธรรม และต่อยอดด้วยการนำผลการวิจัยไปทดลองใช้จริงในหน่วยงานด้านการศึกษาของกองทัพอื่น ด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

“สร้างทหารด้วยการฝึก สร้างขุนศึกด้วยการศึกษา” เป็นประโยคที่ได้ยินมาอย่างคุ้นหูในหน่วยการศึกษา ฝึกอบรมทางทหาร โดยมีนัยสำคัญของกองทัพแฝงอยู่ คือ ให้ความสำคัญกับการฝึก และการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ไปจนถึงแผนปฏิบัติราชการกองทัพบก อีกทั้งเป็นการสร้างหน่วยทหารตามอัตลักษณ์ของทหารเหล่าต่างๆ ให้มีศักยภาพ เพื่อการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงจากการที่ผู้วิจัยได้สืบค้น ข้อมูล ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ กฎระเบียบ นโยบาย และแผนพัฒนาหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งแถลง หลักสูตร จึงได้นำมา วิเคราะห์ความเชื่อมโยงได้พบปัญหาและอุปสรรค ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ และแนวทางการ เพิ่มประสิทธิภาพ การฝึกอบรมหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัย การทัพบก โดยการใช้หลักการคิดเชิงออกแบบเป็นแนวทางในการพัฒนา ได้ดังนี้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (พ.ศ. 2561 – 2580)³ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐเป็นทั้งเป้าหมาย และเครื่องมือกลไกในการรองรับการขับเคลื่อนของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ให้สามารถดำเนินการจนบรรลุเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ที่วางไว้ ดังนั้นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ จึงมุ่งเน้นพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐใหม่มีความทันสมัย ภาครัฐมีขนาดเหมาะสมกับภารกิจ มีสมรรถนะสูงตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนและสนับสนุนให้ประเทศไทย 4.0 ที่สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ด้วยหลักการ “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักการข้างต้น แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฉบับนี้ จึงให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของประชาชนในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ซึ่งจะต้อง มีไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในช่วงพ.ศ. 2561 - 2580⁴ โดยจากการประเมิน

ความพึงพอใจของประชาชนในปี พ.ศ. 2561 พบว่า ประชาชนชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของภาครัฐร้อยละ 84 ซึ่งพิจารณาจากสองปัจจัยหลัก ได้แก่ความพึงพอใจด้านกระบวนการขั้นตอนในการให้บริการ และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ อย่างไรก็ตามจะมีการปรับเปลี่ยนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของภาครัฐ เพื่อให้สามารถสะท้อนความพึงพอใจของประชาชนได้อย่างแท้จริง และครอบคลุม และเพื่อให้ภาครัฐมีประสิทธิภาพ เทียบเท่ามาตรฐานสากล เป็นที่ยอมรับในเวทีโลก ซึ่งสามารถสะท้อนได้จากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดลำดับของ UN⁵ ที่กำหนดให้ประเทศไทยจะต้องได้รับการจัดอันดับให้อยู่ใน 1 ใน 10 ของโลก ภายในช่วงปี 2561 – 2580 ปรับปรุงดีขึ้นจากอันดับ 73 จาก 193 ประเทศทั่วโลกในปี 2561 เพื่อให้เป้าหมายข้างต้นเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ จึงมุ่งเน้นพัฒนาการให้บริการของรัฐให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการและเป็นการพัฒนาแบบครอบคลุมทั่วถึง บูรณาการไร้รอยต่อ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการดิจิทัล ดำเนินการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการบริการภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หลากหลายช่องทาง ตรวจสอบได้ไม่มีข้อจำกัดของเวลาพื้นที่ รวมทั้งนำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพลดค่าใช้จ่ายของประชาชน ประกอบไปด้วย 5 แผนย่อย ได้แก่ การพัฒนาบริการประชาชน เน้นการให้บริการภาครัฐที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส ให้เป็นภาครัฐของประชาชน เพื่อ ประชาชน ซึ่งจะทำให้เกิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการ ให้บริการประชาชน การบริหารจัดการการเงินการคลัง เน้นการบูรณาการเชื่อมโยงภาครัฐ เพื่อให้ เกิดประโยชน์สูงสุด ของการใช้งบประมาณ การจัดการรายได้รายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มคาและประหยัด ที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีจุดมุ่งหมายการปรับสมดุลภาครัฐ เน้นการให้ภาคส่วนอื่นๆ อาทิ ภาคประชาชน ภาคเอกชน หรือประชารัฐโมเดลสามารถเข้ามาแบ่งเบาภาระในการแก้ไขและตอบสนอง ความต้องการของตัวเองในพื้นที่ ส่งผลให้ภาครัฐ มีขนาดที่เหมาะสม และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อก่อให้เกิดบริการสาธารณะเพื่อประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ เน้นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลภาครัฐและ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหาร

การตัดสินใจและการบริการที่เป็นเลิศ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้เอกชน ประชาชน เข้าถึง ข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันและประโยชน์ในการใช้ชีวิตใ่วิธีการ ทำงานของหน่วยงาน ราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างและพัฒนาบุคลากร ภาครัฐ เน้นการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสา นึก และเป็นคนเก่ง มีความรู้ความสามารถใน การทำงานรับใช้ประเทศชาติและประชาชน ภาครัฐของไทยกำลังเผชิญความท้าทายของ เทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโลก อย่างรวดเร็วรุนแรง และผันผวน ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการ ภายในองค์กร โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้ภาครัฐต้องเร่งพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะ ปรับเปลี่ยน รูปแบบการบริการประชาชนให้เป็น รูปแบบดิจิทัลอย่างสมบูรณ์ ที่มีการปฏิรูปโครงสร้าง และระบบการบริหารจัดการที่ ยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ หน่วยงาน ภาครัฐในยุคใหม่จำเป็นต้องยึด ประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อที่จะสามารถสนองตอบ ต่อความต้องการ และพัฒนาขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สามารถ แข่งขันในระดับสากลได้ หน่วยงาน ภาครัฐจำเป็นต้องทำงานในเชิงรุก และจำเป็นต้อง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญที่เน้นการมองภาพกว้าง และมองไกลในทุกมิติตั้งนั้น หน่วยงานรัฐต้องร่วมมือ และช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ มีระบบการบริหารจัดการ ที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพมีความโปร่งใส ให้ การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการ สอนกลาง สอนภูมิภาค สอนท้องถิ่น และงานของรัฐ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามหลักการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และสร้างประโยชน์ สุขแก่พี่น้องประชาชน รวมทั้งต้อง ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานที่ให้ความสำคัญกับ การใช้ข้อมูลการวิเคราะห์สำหรับ การกำหนดนโยบายการบริการประชาชน และการ บริหารจัดการภายใน รวมทั้งต้อง สามารถแข่งขันกับภาคส่วนอื่น โดยเฉพาะภาคเอกชน มีความสามารถในการดึงดูดและ รักษาผู้มีความรู้ความสามารถ สำหรับการขับเคลื่อนภารกิจ ที่มีผลกระทบสูงต่อชีวิตประชาชน อันจะนำมาสู่ภาครัฐที่มีความโปร่งใสตรวจสอบได้และสามารถตอบสนองต่อความต้องการ ที่ทวีคูณและความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงไปทั่วโลกของภาครัฐจึงเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะสามารถช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามแผน แมบทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทุกประเด็น เพื่อบูรณาการ ทั้งในเชิงประเด็นเชิงภารกิจ และ เชิงพื้นที่ที่มีการเชื่อมโยงการทำงานทุกระดับให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และการพัฒนาดังกล่าว

จะต้องบูรณาการกันอย่างมีเอกภาพ และสอดคล้อง ประสานกัน มีการประสานงานบนความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ตั้งแต่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคประชาชนและภาคส่วนอื่นในสังคม ระบบ การเงินการคลังของประเทศจะต้องทำการสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระบบ งบประมาณและการจัดสรรงบประมาณตอบสนองความเร่งด่วน และมีเป้าหมายรวมทั้ง ในระดับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ภารกิจ และพื้นที่ ซึ่งสามารถติดตามประเมินผลสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติทุกระดับ เพื่อให้การพัฒนา ประสิทธิภาพภาครัฐเข้าสู่ความสมดุลในความสัมพันธ์ของพื้นที่ ทั้งส่วนกลางส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรวมได้ในการติดตามประเมินผล และในการพัฒนาบริการสาธารณะ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนา ประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน ด้านการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองอันเกิดจากกระแสของโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคง และเสถียรภาพของประเทศไทยในหลายมิติทั้งภัยคุกคามภายนอก ได้แก่ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเศมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ ของโลก ความขัดแย้งด้านอาณาเขตแบบรัฐต่อรัฐ อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย และภัยคุกคามภายในประเทศ ได้แก่สถาบันหลักของชาติได้รับผลกระทบ จากความเห็นต่างทางความคิด และอุดมการณ์ของคนในชาติ การสร้างสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการคุกคามทางเศรษฐกิจโดยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ในระยะ 5 ปีต่อไป ซึ่งเป็นช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงได้ให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟู พื้นฐานด้านความมั่นคงที่เปราะบางสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติของผู้มีความเห็นต่างทางความคิด และอุดมการณ์บนพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข และการเตรียมการรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะ 20 ปีข้างหน้า

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศไทย ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยเป้าหมายของการพัฒนา คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”³ โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการประเมินผลการพัฒนา ประกอบด้วย

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงใน ศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เข้ารับการศึกษาให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครูผู้สอน การเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัว ให้กำลังพลตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางพื้นฐาน ระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษา การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะ สำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ การตั้งคำถาม ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางเฉพาะทาง การคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และทักษะทางศิลปะ ระบบคิดของเหตุผล การหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด ทบทวนไตร่ตรอง การสร้างผู้เข้ารับการศึกษาให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เข้ารับศึกษานองค ความรู้ ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบการสร้าง ความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัย พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์

ของผู้เข้ารับการศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ
ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการการศึกษาเพื่อสร้าง
ความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้อัตนอการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาคทั่วถึง
และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิรูปการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มคุณภาพ
และประสิทธิภาพ การจัดการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณการศึกษา
พัฒนาระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกออกจากระบบการประเมิน
และการรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เข้ารับการศึกษา รวมทั้งมีการปฏิรูประบบ
การสอบที่นำไปสู่การวัดผล ในเชิงทักษะที่จำเป็นมากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจน
มีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีใน การสร้างและจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอนหรือ
การฝึกอบรม โดยเน้นการ จัดระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะ
ที่มีคุณภาพสูง ฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นผ่านการ
พัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ อาทิ การพัฒนาการศึกษาออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบ
การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ดิจิทัล มาตรการจูงใจให้กำลังพลเข้าสู่การยกระดับทักษะ
นอกจากนี้ ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนระบบออนไลน์ให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่
ทุก เวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการเรียนรู้
และ ทบทวนทักษะพื้นฐานต่างๆ การพัฒนาทัศนคติและแรงบันดาลใจที่ต้องการเรียนรู้
การสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ไป
พัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ โดยเฉพาะหลักสูตรหลักประจำ
วิทยาลัยการทัพบก ซึ่งเป็นหลักสูตรทางทหารสูงสุดของกองทัพบก

หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก

1. ลักษณะเฉพาะของวิทยาลัยการทัพบก

1.1 วิสัยทัศน์ : สร้างภูมิปัญญายุทธศาสตร์ ผลิตนักคิด นักบริหาร ที่มี
คุณภาพสูงกองทัพ

1.2 ภารกิจ : วิทยาลัยการทัพบกได้ถือกำเนิดเมื่อ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2500
โดยอาศัยหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกของสหรัฐ ฯ (United States Army War
College)⁶ เป็นแนวทาง และได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย เหมาะสม

และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือความต้องการของกองทัพบกมาโดยลำดับ ปัจจุบันวิทยาลัยการทัพบกมีภารกิจที่ได้รับมอบจากกองทัพบก คือ ให้การฝึก และศึกษาแก่นายทหารสัญญาบัตรของกองทัพบก นอกกองทัพบก และบุคคลพลเรือน ทั้งทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี การช่วยรบ และการบริหารในระดับกองทหารขนาดใหญ่ขึ้นไป ตลอดจนกิจการของกระทรวง ทบวง กรม และเหล่าทัพต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการระดับสูงได้ ร่วมมือในการค้นคว้า พัฒนา ตามโครงการพัฒนาหลักนิยมของหน่วยระดับกองทหารขนาดใหญ่ขึ้นไป โดยมีผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

2. หลักเกณฑ์ในการพิจารณานักศึกษาเข้ารับการอบรม

2.1 ข้าราชการทหาร ระดับ น.4 และ น.5 (พันเอก และ พันเอกพิเศษ) โดยหน่วยส่งรายชื่อผู้ที่ประสงค์จะเข้ารับการอบรมไปที่ กรมกำลังพลทหารบก

2.2 ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ นักธุรกิจภาคเอกชน : วิทยาลัยการทัพบกเป็นหน่วยพิจารณา

2.3 ข้าราชการทหารต่างเหล่า : หน่วยส่งรายชื่อไปที่ กรมกำลังพลทหารบก

3. ความมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อพัฒนา และเสริมสร้างให้ผู้สำเร็จการศึกษามีขีดความสามารถและคุณลักษณะสำคัญดังนี้

3.1 เป็นผู้นำและเป็นทหารอาชีพที่เหมาะสมกับการดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกรม ผู้อำนวยการกอง และเสนาธิการกองพลหรือเทียบเท่าขึ้นไป

3.2 เป็นผู้นำในระดับยุทธศาสตร์ และระดับยุทธการ

3.3 เป็นนักคิดและนักประยุกต์ สามารถแปลงแนวคิด ทฤษฎี และศาสตร์แขนงต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติที่จับต้องได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.4 เป็นนักบริหารระดับสูงที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล แก้ไขปัญหา และพัฒนาองค์กรได้อย่างเป็นระบบ

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา

4.1 มีความชำนาญอย่างเป็นรูปธรรมของการเป็นผู้นำในระดับยุทธศาสตร์ และระดับยุทธการ

4.2 มีความสามารถในการบริหารทรัพยากรให้เกิดโครงสร้างกำลังรบที่มีขีดความสามารถตามแผนปฏิบัติการทางทหารที่กำหนด

4.3 มีขีดความสามารถที่จะให้คำแนะนำในด้านบทบาทของกองทัพที่สอดคล้องกับปัจจัยพลังอำนาจแห่งชาติ ต่อการกำหนดนโยบายความมั่นคง

4.4 สามารถวิเคราะห์ กำหนดภัยคุกคาม และปัจจัยต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ

4.5 มีขีดความสามารถในการแปลงแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับยุทธการ และระดับยุทธวิธี

4.6 มีขีดความสามารถดำเนินงานระดับยุทธศาสตร์ในยุทธบริเวณ การประมาณสถานการณ์การวางแผนการทัพการวางกำลัง การใช้กำลังการปฏิบัติการยุทธร่วม และการปฏิบัติการในกองกำลังนานาชาติ

4.7 มีความเชี่ยวชาญในการวางแผนการทัพ/การยุทธ์หลัก และการอำนวยการยุทธ์

4.8 มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตย มีอุดมการณ์รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

5. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษา

5.1 นายทหารสัญญาบัตรสังกัดกองทัพบก ประเภทฝากเรียนที่เป็นข้าราชการสัญญาบัตรนอกสังกัดกองทัพบก ข้าราชการพลเรือนไม่ต่ำกว่าตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่า หรือตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษหรือเทียบเท่า จากส่วนราชการนอกสังกัดกระทรวงกลาโหม และนายทหารสัญญาบัตรจากมิตรประเทศ

5.2 จัดลำดับความเร่งด่วนให้นายทหารสัญญาบัตรที่ดำรงตำแหน่งรอง ผอ.กองรอง ผบ. กรม และรอง เสธ.พล. ของหน่วยกำลังรบ และหน่วยสนับสนุนการรบ เข้ารับการศึกษาลำดับแรก

5.3 ในกรณีที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตาม ข้อ 5.2 จะต้องมิยศไม่ต่ำกว่าพันเอก และรับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตรไม่ต่ำกว่า 15 ปีหรือรับราชการเป็นข้าราชการ สัญญาบัตร และนายทหารสัญญาบัตร มีเวลารวมกัน ไม่ต่ำกว่า 15 ปี นับถึงวันเปิดการศึกษา

5.4 มีอายุไม่เกิน 49 ปี รวมถึงผู้ที่อายุ 50 ปี (เกิดระหว่าง 2 ต.ค. – 31 ธ.ค. ของปี) นับตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารโดยนับถึงปีที่เปิดการศึกษา

5.5 สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบกหลักสูตรหลักประจำ หรือเทียบเท่า

5.6 ผู้ที่ไม่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบกหลักสูตรหลัก ประจำหรือเทียบเท่าต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

5.7 ดำรงตำแหน่งผู้บังคับหน่วย รองผู้บังคับหน่วย ผู้ช่วยผู้บังคับหน่วย หรือตำแหน่งอื่นๆ ที่สมควรให้เข้ารับการศึกษาก่อนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และแก่ส่วนราชการ

5.8 ไม่เป็นผู้ต้องหาในคดีแพ่ง หรือคดีอาญา

5.9 ไม่มีโรคอันอาจมีผลต่อการเข้ารับการศึกษาก่อน โดยต้องผ่านการตรวจ สุขภาพขั้นต้น และมีใบรับรองจากนายแพทย์ทหาร

5.10 มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถตรากตรำในการศึกษา และ ปฏิบัติงานเป็นนักศึกษาได้ตลอดหลักสูตร

5.11 ได้รับความไว้วางใจให้เข้าถึงชั้นความลับชั้น "ลับที่สุด"

6. ประเภทฝึกเรียนที่เป็นรัฐวิสาหกิจและเอกชน

6.1 มีสัญชาติไทย

6.2 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

6.3 อายุไม่ต่ำกว่า 40 ปี และไม่เกิน 55 ปี นับตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารโดยนับถึงปีที่เปิดการศึกษา

6.4 ประสบความสำเร็จในการประกอบกิจการ และมีสถานภาพมั่นคง

6.5 ไม่เคยประพฤติเสียหายทางด้านธุรกิจ ด้านสังคม และกฎหมาย โดยได้รับการรับรองจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง และได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย สภานายความ เป็นต้น หรือบริษัทธุรกิจเอกชนชั้นนำ

6.6 ผ่านการตรวจสอบและรับรองจากหน่วยงานของรัฐ ว่าไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ

6.7 ไม่เป็นผู้ต้องหาในคดีแพ่งหรือคดีอาญา

6.8 ไม่มีโรคอันอาจมีผลต่อการเข้ารับการศึกษ โดยต้องผ่านการตรวจสอบสุขภาพขั้นต้น และมีใบรับรองจากนายแพทย์ทหาร

6.9 มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถตรากตรำในการศึกษา และปฏิบัติงานเป็นนักศึกษาได้ตลอดหลักสูตร

6.10 เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

7. ระยะเวลาการศึกษา

รวมทั้งสิ้น 37 สัปดาห์ จำนวน 1,412 ชั่วโมง (สอนผ่านสื่อ 4 สัปดาห์ 62 ชั่วโมง และ ฝึกศึกษา 33 สัปดาห์ 1,350 ชั่วโมง)

8. เนื้อหาของหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก

8.1 ประกอบด้วย 6 ภาคได้แก่ ภาคปฐมนิเทศ ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ภาคกิจกรรม ภาคปัจฉิมนิเทศ และภาคเบ็ดเตล็ด

8.2 ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ที่ นักศึกษาวิทยาลัยการทัพบกต้องได้รับการอบรมทั้งแบบ ออนไลน์ และ ออฟไลน์ มีทั้งหมด 9 หมวดวิชา ได้แก่

- 8.2.1 หมวดวิชาที่ 1 วิชา การบังคับบัญชาและการบริหาร (94 ชั่วโมง 5 หน่วยกิต)
- 8.2.2 หมวดวิชาที่ 2 วิชา หลักความมั่นคงและยุทธศาสตร์ (84 ชั่วโมง 5 หน่วยกิต)
- 8.2.3 หมวดวิชาที่ 3 วิชา แผนปฏิบัติการกองทัพบก (107 ชั่วโมง 5 หน่วยกิต)
- 8.2.4 หมวดวิชาที่ 4 วิชา การปฏิบัติการยุทธ์ (90 ชั่วโมง 5 หน่วยกิต)
- 8.2.5 หมวดวิชาที่ 5 วิชา การวางแผนและการปฏิบัติการสงคราม (221 ชั่วโมง 10 หน่วยกิต)
- 8.2.6 หมวดวิชาที่ 6 วิชา การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (56 ชั่วโมง 3 หน่วยกิต)
- 8.2.7 หมวดวิชาที่ 7 วิชา ภาษาอังกฤษ (36 ชั่วโมง 2 หน่วยกิต)
- 8.2.8 หมวดวิชาที่ 8 การศึกษาสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์และดูงาน หน่วย/เหล่า (453 ชั่วโมง 14 หน่วยกิต)
- 8.2.9 หมวดวิชาที่ 9 การเสริมสร้างความรู้ และการเสริมทักษะ (35 ชั่วโมง)

ในฐานะที่ผู้วิจัยรับราชการเป็น อาจารย์ วิทยาลัยการทัพบก และยังได้มีโอกาส ศึกษาในด้านวิชาครุศาสตร์ และระบบการศึกษาของประเทศไทย ทำให้ศึกษาหลักการ คิดเชิงออกแบบซึ่งเป็นกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอนอย่างเป็นระบบแต่เรียบง่าย มีองค์ประกอบของการคิด มีการประเมินผล และทดสอบผลที่ได้ เมื่อนำหลักการ คิดเชิงออกแบบนี้มาวิเคราะห์ร่วมกับแผนแม่บทและคุณลักษณะเฉพาะของหลักสูตรหลัก ประจำวิทยาลัยการทัพบกจะทำให้ได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรฯ ได้อย่าง มีหลักการ และสามารถนำไปใช้ได้จริงแบบโดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักการคิดเชิงออกแบบ

คำว่า การคิดเชิงออกแบบ มาจากภาษาอังกฤษ คือ “Design Thinking” ถูกใช้ในภาษาไทยได้หลายคำ เช่น การคิดเชิงออกแบบ การคิดออกแบบ การคิดเกี่ยวกับการ ออกแบบ เป็นต้น ซึ่งส่วนมากนิยมใช้คำไทยว่า “การคิดเชิงออกแบบ”⁷ เนื่องจากยึด ตามสำนักงานราชบัณฑิตยสภาที่ให้ความหมายของการคิดเชิงออกแบบว่า หมายถึง กระบวนการทำความเข้าใจความต้องการจำเป็นของบุคคลกลุ่มเป้าหมาย เพื่อกำหนดปัญหา ที่แท้จริง และสร้างสรรค์นวัตกรรม หรือทางเลือกใหม่ในการแก้ปัญหา หรือตอบโจทย์

ความต้องการจำเป็นของกลุ่มบุคคลเป้าหมาย กระบวนการคิดเชิงออกแบบเป็น กระบวนการคิด และพัฒนาที่ประกอบด้วยขั้นตอนหลายขั้นตอน มีนักคิด และนักการศึกษาได้สรุปความหมายสำคัญของการคิดเชิงออกแบบไว้ ดังนี้

Brown (2008) อธิบายว่า⁸ การคิดเชิงออกแบบเป็นวิธีการที่เน้นมนุษย์ เป็นศูนย์กลางในการสร้างสรรค์นวัตกรรม จากการทำที่น้กออกแบบใช้เครื่องมือเพื่อบูรณาการความต้องการของผู้คนเข้ากับความเป็นไปได้ของเทคโนโลยีและหลักเกณฑ์ที่จะทำให้ธุรกิจนั้นๆ ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ Liedtka (2015)⁹ ที่ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจและความต้องการของผู้ใช้งานเช่นกัน โดย Liedtka อธิบายว่าการคิดเชิงออกแบบเป็นวิธีการสำหรับการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดยการแก้ปัญหา นั้นออกแบบจากมุมมองของผู้ใช้งานเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับ IDEO ที่อธิบายว่าการคิดเชิงออกแบบเป็นแนวทางทำให้เกิดนวัตกรรมซึ่งมีพื้นฐานมาจากการทำความเข้าใจความต้องการของผู้คน ความเป็นไปได้ของเทคโนโลยี และสิ่งที่ธุรกิจต้องการ เพื่อความสำเร็จ สรุปได้ว่า การคิดเชิงออกแบบ หรือ Design Thinking¹⁰ คือ กระบวนการคิดสำหรับการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ช่วยในกระบวนการตั้งคำถามกับปัญหา ตั้งคำถามกับสมมติฐาน และตั้งคำถามเกี่ยวกับผลกระทบ โดยการจัดกรอบปัญหาใหม่ด้วยวิธีที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการคิดที่องค์กรควรให้ความสำคัญ เพื่อนำไปสู่การผลิตสินค้าหรือบริการและกระบวนการดำเนินการภายในองค์กรที่ดีขึ้นได้ ในการใช้แนวคิด Design Thinking¹¹ เป็นการดึงเอาความสนใจหรือความต้องการของมนุษย์มารวมกับความเป็นไปได้ทางเทคโนโลยีและความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ โดยกระบวนการจะเริ่มต้นด้วยการลงมือทำและทำความเข้าใจกับคำถามต่างๆ ให้ถูกต้องก่อน เป็นการปรับเปลี่ยนแนวคิดได้ง่ายๆและจัดการปัญหาในทิศทางใหม่ โดยมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนการคิดเชิงออกแบบ

กระบวนการคิดเชิงออกแบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ¹² แต่ละรูปแบบล้วนมีหลักการเดียวกัน สามารถนำมาเป็นแนวทางระดับแนวหน้าในการประยุกต์ใช้และการสอนเรื่อง Design Thinking มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การทำความเข้าใจ เอาใจใส่ (Empathize) คือ การศึกษาสิ่งที่ผู้เรียนต้องการอย่างแท้จริง
2. กำหนดความต้องการของผู้เรียน (Define) คือ การระบุปัญหา และข้อมูลเชิงลึกหรือการระบุคำถามที่เป็นแรงบันดาลใจให้ค้นหาวิธีแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์
3. ออกแบบสร้างสรรค์ความคิด (Ideate) โดยการตั้งสมมติฐานที่ท้าทาย และสร้างแนวคิดใหม่ๆ สำหรับการแก้ปัญหา มีการระดมสมอง โดยเฉพาะเน้นไปที่ ผู้บริหาร
4. สร้างต้นแบบ (Prototype) คือ การเลือกความคิดหรือทางเลือกใหม่ที่ดีที่สุดมาทดลองออกแบบสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นการเริ่มสร้างทางออกของปัญหา
5. ทดสอบ (Test) แนวทางแก้ไขปัญหา เป็นการทดสอบเพื่อเรียนรู้และปรับแต่งแนวคิดที่ดีที่สุดไปทดสอบและทดลองซ้ำ เพื่อนำความคิดเห็นมาปรับปรุงต้นแบบให้ดียิ่งขึ้นสำหรับการนำไปใช้จริง

เมื่อนำขั้นตอนของการคิดเชิงออกแบบ มาวิเคราะห์ปัจจัยภายในร่วมกับลักษณะเฉพาะของหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก จะทำให้ได้ข้อสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกโดยใช้หลักการคิดเชิงออกแบบ ดังนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยการทัพบกโดยใช้ปัจจัยภายในด้วยการใช้หลัก 7S ของ Mc. Kinsey การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน 7S Model Strengths Weakness ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : ตารางการวิเคราะห์หลักจ้ยภายใน

7S Model	Strengths	Weakness
<p>1. Strategy ยุทธศาสตร์การบริหาร วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และบุคลากรมีความเข้าใจกลยุทธ์องค์กร (Note ; มีความชัดเจนหรือไม่บรรลุเป้าหมายหรือไม่)</p>	<p>1. วทบ. มีเป้าหมายการพัฒนาอย่างชัดเจนในทุกด้าน</p> <p>2. มีกลยุทธ์สร้างความแตกต่าง เพื่อให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา เป็นนักคิคนักบริหารและนักยุทธศาสตร์</p> <p>3. มีแผนปฏิบัติการด้านการเรียนการสอนที่ชัดเจนสอดคล้องกับวิสัยทัศน์</p>	<p>ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ขาดความชัดเจน</p>
<p>2. Structure โครงสร้างการบริหารงาน การบังคับบัญชา ความรับผิดชอบ ที่ชัดเจน การติดต่อประสานงานภายในและภายนอก</p> <p>(Note ; มีคลองตัวหรือไม่ในการประสานงานและความรับผิดชอบ)</p>	<p>1. โครงสร้างการบริหารและการแบ่งโครงสร้างบริหารชัดเจนทำให้หน่วยงาน 7 สอนรายวิชา มีระบบการทำงานและวิธีการทำงานชัดเจนเพื่อจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา</p> <p>2. การติดต่อประสานงานภายใน และภายนอกองค์กรชัดเจน</p>	<p>สวนการประกันคุณภาพการศึกษาโครงสร้างไม่ชัดเจน การประสานงานและหาผู้รับผิดชอบมีความยากในการเข้าถึงข้อมูล</p>
<p>3. System การทำงานอย่างเปนระบบ มีคู่มือการทำงาน และใช้ระบบ IT</p>	<p>1. มีระบบ IT ที่ทันสมัยช่วยในการติดต่อสื่อสารและการปฏิบัติงาน ทำให้มีความคล่องตัวในการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล</p>	<p>การลดท่วงระยะการเรียนการสอนจากเดิมลดลง แต่ความคาดหวังผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากขึ้น ระบบ การประเมินผล</p>

<p>เข้ามาช่วยในการติดต่อสื่อสารและการปฏิบัติงาน มีการตรวจสอบ ติดตาม และ ประเมินผล (Note ; เป็นระบบ มีความ ทันสมัย มีการติดตามและประเมินผล)</p>	<p>2. มีคู่มือและระบบการ คนควาในการเรียนการสอน ที่ชัดเจน</p>	<p>ภายหลังการ เรียนการสอน จึง ยังไม่ สามารถสะท้อน การนำไปสู่การปรับปรุงระบบ การศึกษาตามจริงได้</p>
<p>4. Staff มี การระบุ อัตรา กำลังระบบการสรรหาและ คัดเลือกบุคลากร</p>	<p>1. วทบ.มีบุคลากรทั้งภายใน และภายนอกกองทัพที่ มี ความรู้ มีความโดดเด่น และ เป็นที่ยอมรับใน ด้านวิชาการ และประสบการณ์</p> <p>2. บุคลากรเข้าใจบทบาท หน้าที่ของตนเองมีความรู้ มี ความสามารถในการ ปฏิบัติงานตามสมรรถนะ</p>	<p>1. ระบบการสรรหา บุคลากร คัดเลือกและบรรจุ อัตรา กำลังให้กับบุคลากรยังมี บางส่วนไม่ตรงตามคุณวุฒิ</p> <p>2. ภาระงานกับจำนวน บุคลากรไม่สมดุลบุคลากรมี ภาระงานมาก</p>
<p>5. Skill ทักษะบุคคลากร ด้านอาชีพ และทักษะทาง เทคนิค</p>	<p>มีบุคลากรทั้งภายใน และ ภายนอก วทบ. ที่มีทักษะ มีความชำนาญใน การสอน เป็นที่ยอมรับ</p>	<p>1. ยังมี บุคลากรภายใน บางส่วนขาดทักษะเทคนิค การสื่อสารให้ข้อมูลและ สร้างความเข้าใจได้ไม่ชัดเจน</p> <p>2. การสรุปรวบยอดของ การสื่อสารระหว่างอาจารย์ กับ นักศึกษาไม่ ชัดเจน ซึ่งทำให้ เกิดการสับสนใน การนำไปปฏิบัติตามแนวทาง การศึกษา</p>

6. Style ความเป็นผู้นำ ความใส่ใจการสร้างบรรยากาศ ในการทำงาน	ผู้นำองค์กรกำหนดทิศ ทางการ พัฒนางองค์กรได้ ชัดเจน มีความเป็นผู้นำสูง ให้ความใส่ใจกับการพัฒนา ของผู้ใต้บังคับบัญชา	มีการรับฟังความคิดเห็น ของผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ยังไม่ นำไปสู่การปรับปรุง
7. Shared Value ค่านิยม หลักร่วมกัน	1. บุคลากรมีความเชื่อมั่น ศรัทธาและผูกพันต่อองค์กร 2. วัฒนธรรมขององค์กรมี อิทธิพล ต่อการประพฤติปฏิบัติ สะท้อนให้เห็นกระบวนการคิด การตัดสินใจรวมถึงการวางแผน ยุทธศาสตร์ ขององค์กร	การปฏิบัติตามค่านิยม ทบ. ยังได้ไม่ครบถ้วน

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกองค์กรโดยใช้ PESTEL ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : ตารางการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

PESTEL	OPPORTUNITY	THREAT
1. Politic การเมือง ความ มั่นคงของ รัฐบาล ชาติ	1. มีการเปลี่ยนผู้นำทาง การเมืองและการทหาร ในการเปลี่ยนแปลง มักเปลี่ยน นโยบายใหม่มีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง บริบทโลก 2. มียุทธศาสตร์ ชาติ ที่ กำหนดการด้านความมั่นคงไว้ ชัดเจนสามารถพัฒนาตาม แนวทางของยุทธศาสตร์ได้	1. การเปลี่ยนแปลงผู้นำ ระดับสูงของกองทัพบก ส่งผลให้นโยบายเปลี่ยน เกิดความไม่ต่อเนื่องทำให้ หลักสูตรมีระยะเวลาเรียน ในแต่ละปีไม่เหมือนกัน 2. ปัญหาการเมืองภายใน ประเทศที่มีความผันผวนไม่ แน่นอน ต้อง ปรับเปลี่ยน แผนงานบ่อย

2. Economic เศรษฐกิจ เศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ	รัฐให้การสนับสนุนงบประมาณทางการศึกษา	ความผันผวนทางเศรษฐกิจโลก และภายในประเทศส่งผลต่อการตัดงบประมาณด้านการฝึกศึกษา
3. Social วิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป	1. เบนสังคมออนไลน์มีการส่งข้อมูลข่าวสารและการรับรู้ข่าวสารที่รวดเร็ว 2. มีช่องทางติดต่อสื่อสารหลากหลาย สามารถ share ข้อมูลกันมากขึ้น	ขาดการปฏิสัมพันธ์ มีชาวลงไถงาย
4. Technology การพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง	นำ Technology มาใช้การเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนแบบ distanced education	Disruption Technology ความล่าช้าในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ
5. Legal ระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	มีพรบ. การศึกษา และมีนโยบาย ด้านการบริหารการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2560-2564	แม้มีกฎหมายรองรับแต่การนำไปปฏิบัติในเชิงรูปธรรมไม่ชัดเจน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ TOW Matrix ร่วมกับ 5 ขั้นตอนของหลักการคิดเชิงออกแบบ

ภายใน \ / ภายใน	ภายนอก	จุดแข็ง S 1. สามารถจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนได้ดี (P)	จุดอ่อน W 1. กำหนดความต้องการผู้เรียนได้ยาก (D) 2. การจัดทำหลักสูตรโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเป็นไปได้ยาก (I)
โอกาส O 1. ผู้บริหารของหน่วยมีความเข้าใจในหลักสูตร (E)	SO ผู้บริหารให้นโยบายจัดกิจกรรมภายในเพื่อการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน	WO ผู้บริหารออกคำสั่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยให้กำหนดความต้องการของผู้เรียนลงไปหลักสูตร = A (Adapt) ปรับ	
อุปสรรค T 1. หน่วยมีผู้ที่เข้าใจในหลักการพัฒนาหลักสูตรน้อย	ST หน่วยจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนโดยส่งให้กำลังพลในหน่วยไปอบรมเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม (Change) = เปลี่ยน	WT ให้ผู้เรียนที่มีความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร W (Worked-based) = ปรับปรุงการทำงาน	

แนวทางในการใช้หลักการคิดเชิงออกแบบในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก สามารถสรุปได้ดังนี้

แนวทางที่สามารถนำมาปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็น โมเดล EDIPT สามารถอธิบายได้ดังนี้

Empathize ผู้บริหารทำความเข้าใจ เข้าถึงแก่นของความมุ่งหมายของหลักสูตรฯ หมายถึง ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจ มีการจัดการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายใน โดยผู้บริหารให้นโยบายจัดกิจกรรมภายในเพื่อการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน

Define กำหนดความต้องการของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม หมายถึง หลังจากที่ผู้บริหารได้มีการประชุมกับส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรแล้ว กำหนดให้นักศึกษาที่เป็นศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบัน ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดทำหลักสูตรโดยจัดตั้งเป็นคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรด้วย โดยผู้บริหารออกคำสั่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยให้กำหนดความต้องการของผู้เรียนลงไปหลักสูตร

Ideate ลงมือจัดทำหลักสูตร ตามกรอบระยะเวลา ความเป็นไปได้ และรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา พร้อมทั้งยอมรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพยายามศึกษาข้อมูลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม หมายถึง เริ่มจัดทำหลักสูตรให้เป็นรูปธรรม โดยปรับให้เข้ากับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วย

Prototype การจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนเพื่อเป็นต้นแบบในการกำจัดจุดอ่อนของหลักสูตร หมายถึง การพยายามจัดการบริหารทุกภาคส่วนแบบองค์รวมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของหลักสูตรที่จะปรับปรุง โดยใส่แนวคิดในการสร้างหลักสูตรเพื่อเป็นต้นแบบ โดยหน่วยจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนโดยส่งให้กำลังพลไปอบรมเพิ่มเติม

Itest นำหลักสูตรที่พัฒนาปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักศึกษาชุดปัจจุบันเพื่อเป็นการทดสอบสมมติฐานจากขั้นตอนที่ผ่านมา การนำหลักสูตรไปทดลองใช้และควรมีการประเมินทั้งก่อนใช้ระหว่างใช้และหลังใช้หลักสูตรให้ผู้เรียนที่มีความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

หลังจากที่ได้โมเดล EDIPT นี้แล้วจากการวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยภายใน ภายนอก
ขั้นตอนของหลักการจนกระทั่งได้กลยุทธ์ WO ST WT จนได้ผลลัพธ์สุดท้ายที่
วิทยาลัยการทัพบกต้องการ หรือ แนวทางที่ต้องการคือ **AWC** “Adapt Worked-based
for Change” **ปรับ เปลี่ยน ปรับปรุง**

จากแนวทางนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าหาข้อมูลพบว่า หลักการคิดเชิงออกแบบนี้เป็น
ที่เชื่อมั่นและได้ถูกนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรของประเทศ สิงคโปร์ และ สหรัฐอเมริกา
รวมถึง ผลการวิจัยต่างๆ ตลอดจนการสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร
วิทยาลัยการทัพบก ได้แก่ อดีตเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก¹³ อดีตผู้บัญชาการวิทยาลัย
การทัพบก¹⁴ และ เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของหน่วยงานด้านการศึกษา¹⁵ เพื่อนำมายืนยัน
ในผลการวิเคราะห์ ซึ่งจะกล่าวต่อไปในบทที่ 3

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการแพทย์โดยใช้หลักการคิดเชิงออกแบบของผู้วิจัย ในบทที่ 2 มีแนวทาง เป็นโมเดล EDIPT ได้แก่ Empathize Define Ideate Prototype และ Test มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยทั้งจากในประเทศ และต่างประเทศ รวมถึงกรณีตัวอย่างที่ต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศบราซิล นำหลักการคิดเชิงออกแบบไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตร และเกิดผลลัพธ์ที่เกิดประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้จริงและมีความน่าเชื่อถือ ดังต่อไปนี้

สอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศ

บทความวิจัยในประเทศไทย โดย รวิธ รัตนไพศาลกิจ และชนบพร แสงวงษ์ จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตีพิมพ์เมื่อ 11 กรกฎาคม 2011 เรื่อง “การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรนวัตศิลป์จากทุนทางวัฒนธรรมล้านนาสำหรับเยาวชนโดยใช้การคิดเชิงออกแบบ”¹⁶ มีผลการวิจัย สรุปได้ว่า แนวทางของการพัฒนาหลักสูตรที่ได้จากการวิจัย คือ หลักสูตรควรมีลักษณะเป็นรูปแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ที่ส่งเสริมประสบการณ์ด้านทักษะการคิดเชิงออกแบบเพื่อสร้างนวัตศิลป์จากทุนทางวัฒนธรรมผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือ การลงพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ตลอดชีวิต โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์

บทความวิจัยในต่างประเทศ ได้แก่

1. บทความวิจัยของประเทศสหรัฐอเมริกา มหาวิทยาลัย ฮีสต์ โคโรโลนา ตีพิมพ์เมื่อ 21 ตุลาคม 2016 เรื่อง “Applying Design Thinking Principles to Curricular Development in Medical Education”¹⁷ (การประยุกต์หลักคิดเชิงออกแบบกับการพัฒนาหลักสูตรการแพทย์ศึกษา) ผลการวิจัยสรุปว่า แนวทาง การคิดเชิงออกแบบสามารถนำมาใช้อย่างมีนัยสำคัญจากแนวทางเดิมในการออกแบบหลักสูตร โดยเน้นวิธีการเชิงคุณภาพในการรวบรวมข้อมูลและการคิดร่วมกันของผู้ใช้งาน นอกจากนี้

การคิดเชิงออกแบบยังขยายขั้นตอนการพัฒนาโดยให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมตลอดขั้นตอนการพัฒนาต่างๆ ในขณะที่นักออกแบบทำงานเพื่อนำไปใช้กับหลักสูตรที่จับต้องได้

2. บทความวิจัยของประเทศบราซิล¹⁸ จากวารสารด้านการแพทย์ของประเทศบราซิลตีพิมพ์เมื่อ 8 มีนาคม 2024 ผลการวิจัยสรุปว่า วิธีการคิดเชิงออกแบบ มีส่วนช่วยในการระบุข้อเรียกร้องหลายประการเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรในลักษณะที่เป็นระเบียบ มีการศึกษาเชิงลึกด้วยความเห็นอกเห็นใจ และร่วมมือกัน โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของผู้เรียน จึงเป็นกลยุทธ์การวางแผนที่สามารถพิสูจน์จุดอ่อนและจุดแข็งของหลักสูตรที่อาจไม่ได้รับการสังเกตจากการใช้กลยุทธ์อื่น

สอดคล้องกับกรณีตัวอย่างในประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์ ผู้เขียนหนังสือ เรื่อง การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการคิดเชิงออกแบบ¹⁹ พบว่า ในปัจจุบัน นักการศึกษารวมทั้ง โค้ชไลฟ์ที่มีชื่อเสียง ต่างใช้หลักการคิดเชิงออกแบบเป็นหลักคิดในการจัดทำหลักสูตรอบรม เพื่อถ่ายทอด วิธีการใช้การคิดเชิงออกแบบสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ไปจนถึงระดับผู้ใหญ่วัยทำงาน เช่น คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ตลอดจน ไลฟ์โค้ชที่มีชื่อเสียงต่างเปิดหลักสูตรอบรม หลักการคิดเชิงออกแบบ สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ อดีตผู้บังคับบัญชา และผู้บังคับบัญชาในปัจจุบัน ของกรมยุทธศึกษาทหารบก ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดที่รับผิดชอบหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกโดยตรง กล่าวว่า หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก เป็นหลักสูตรสูงสุดของกองทัพบก ศึกษาด้านยุทธการ เชื่อมไปสู่ยุทธศาสตร์ มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรทุกปี ตามนโยบายผู้บังคับบัญชา สมัยก่อนไม่มีการบังคับ จึงไม่มีกำลังพลอยากเรียน จนเป็นหลักสูตรตามแนวทางรับราชการของผู้บังคับหน่วยระดับกรม ทำให้หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกเป็นที่ต้องการมากขึ้น แต่จำนวนที่นิ่งมีจำกัดทำให้ในแต่ละปีมีกำลังพล ยศ พันเอก ทั้งสังกัดกองทัพบก และนอกกองทัพบก ต่างหาเส้นทางเข้ามาเรียนเกิดจำนวนที่นิ่ง นี่คือนโยบาย ที่ผู้บังคับบัญชา ระดับสูงต้องศึกษาอย่างลึกซึ้ง แล้วจึงช่วยกันคิดหาทางออกร่วมกันระหว่าง ผู้กำหนดนโยบายและผู้จัดทำหลักสูตร แล้วนำเขียนหลักสูตรใหม่และมาทดลองใช้ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกที่สำคัญคือ การที่มีการเรียนร่วมกันของทุกสาขาวิชาชีพ จะทำให้เกิด เครือข่ายที่หลากหลายในระนาบเดียวกัน สามารถทำให้ผู้เรียนนำไปใช้

ประโยชน์ได้จริง ทั้งทหาร และพลเรือน เป็นการทำงานร่วมกัน เกิดประโยชน์ต่อกองทัพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดกับภาคประชาชนและความสงบสุขของสังคม ในอนาคต มากกว่า ที่หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก จะมีแค่นายทหารที่จบจากโรงเรียน นายร้อยสามารถศึกษาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น จากบทสัมภาษณ์นี้ คำตอบที่จะได้รับเพื่อการพัฒนาหลักสูตรที่สมบูรณ์ของวิทยาลัยการทัพบก ควรมาจาก กระบวนการคิดเชิงออกแบบของสถานศึกษาและผู้บังคับบัญชา

สอดคล้องกับกรณีตัวอย่างของต่างประเทศ

ประเทศสหรัฐอเมริกา²⁰ ความคิดเชิงออกแบบแนวทางที่จะช่วยพัฒนารูปแบบการสอนให้ตรงใจผู้เรียน ในทศวรรษที่1990 บริษัท IDEO ซึ่งมี David Kelly เป็นผู้ก่อตั้ง ได้นำแนวคิดการออกแบบที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลางและแนวคิดอื่น ๆ ข้างต้นมาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์อยู่บนพื้นฐานของการเข้าใจผู้ใช้ภายใต้แนวคิด “การคิดเชิงออกแบบ” ทำให้แนวคิดนี้เป็นที่ยอมรับในวงการธุรกิจ และเปลี่ยนสถานะจากการเป็น “คำศัพท์วิชาการ” ซึ่งหมายถึงหนึ่งในกระบวนการออกแบบนั่นเอง

การนำเอากระบวนการของการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาหรือการออกแบบการสอนทำให้ผู้สอนรู้จักคิดวิเคราะห์ ในปัญหาที่เกิดขึ้นมากขึ้น รู้อย่างถึถ้วน ถ่องแท้ ละเอียดยิ่ง ซึ่งบางครั้งทำให้เราอาจรู้ถึง ปัญหาที่แท้จริงที่ซ่อนอยู่ สามารถทำให้รู้ปัญหาได้ถูกจุด และมีวิธีการในการแก้ไขปัญหา ที่เป็นลำดับ มีการคิดวิเคราะห์วิธีแก้ไขอย่างถึถ้วน และรอบด้าน นั้นทำให้เราสามารถมอง วิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ได้รอบมุม หลากหลายมุมมอง และทำให้สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือไม่ก็สามารถหาทางแก้อื่นสำรองได้ทันท่วงทีหากทางแก้ ที่เลือกไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะเราได้ลองมองทุกมุมมาแล้ว นอกจากนั้นกระบวนการ ของการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) ยังก่อให้เกิดการฝึกคิดแบบสร้างสรรค์ ในรูปแบบใหม่ๆ ที่จะนำมาคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา พยายามหาหนทางที่มากกว่าสิ่งที่ตนเอง ค้นเคย ตลอดจนสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นได้เช่นกัน รวมถึงนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษา ด้วยเช่นเดียวกัน

แนวคิดการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) มีมานานับ 50 ปีแล้ว²¹ แต่ผู้ที่ทำให้การคิดเชิงออกแบบ แพร่หลายมาสู่แวดวงธุรกิจคือ David M. Kelley ศาสตราจารย์และนักธุรกิจชาวอเมริกันผู้ก่อตั้งสถาบัน Hasso Plattner Institute of Design (d.school) ของ Stanford University ในปี 2004 เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และ บ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ที่กระตุ้นให้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ องค์กระดับโลกอย่าง Google, Apple, Starbucks, Airbnb และ Nike ต่างใช้แนวคิดนี้เป็นเครื่องมือในการทำธุรกิจ ทำให้ การคิดเชิงออกแบบ เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมมากขึ้น

หลักการคิดเชิงออกแบบได้ถูกนำมาใช้ทั้งแบบตั้งใจและไม่ตั้งใจของหน่วยงานต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จจำนวนมาก จะเห็นได้ว่า เป็นหลักการที่เหมาะสม น่าสนใจ และมีความสอดคล้อง เป็นไปได้ในการนำมาใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกในปัจจุบัน และอนาคตได้เป็นอย่างดี

บทที่ 4

บทสรุป

จากการศึกษาเรื่องการคิดเชิงออกแบบและหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ด้วยการวิเคราะห์ตามวิธี SWOT และ 7S เมื่อนำมาเปรียบเทียบการวิเคราะห์กับบทความวิจัย กรณีศึกษาทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การพัฒนาหลักสูตรอบรมที่ใกล้เคียงกับหลักสูตรของวิทยาลัยการทัพบกเมื่อนำหลักการและขั้นตอนของการคิดเชิงออกแบบ ที่ประกอบด้วย โมเดล EDIPT (Empathize ผู้บริหารทำความเข้าใจ เข้าถึงแก่นของความมุ่งหมายของหลักสูตรฯ Define กำหนดความต้องการของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม Ideate ลงมือเขียนหลักสูตร ตามกรอบระยะเวลา ความเป็นไปได้ และรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา พร้อมทั้งยอมรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพยายามศึกษาข้อมูลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม Prototype การจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนเพื่อเป็นต้นแบบในการกำจัดจุดอ่อนของหลักสูตร และ Test นำหลักสูตรที่พัฒนาปรับปรุงแล้วไปใช้กับ นักศึกษาชุดปัจจุบันเพื่อเป็นการทดสอบสมมติฐาน) ทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกโดยใช้หลักการคิดเชิงออกแบบ ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม ผู้บังคับบัญชา ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยการทัพบก โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติที่ได้จากผลการวิจัยเกิดจากผลการวิจัยที่สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกควรใช้ขั้นตอนของหลักการคิดเชิงออกแบบ 5 ขั้นตอน ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดจากกระบวนการ ผู้บริหารทำความเข้าใจในหลักสูตรฯ ถึงแก่นอย่างถ่องแท้ ต่อจากนั้น จัดการประชุม พูดคุยกับผู้เรียนพร้อมทั้งบุคลากรด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้เกิดความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม และทดลองพัฒนาหลักสูตรจนกระทั่งนำหลักสูตรนั้นไปทดลองใช้

2. การพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกนอกจากจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ยังต้องควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นหนึ่งในคณะกรรมการด้วยเนื่องจากโลกที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและขั้นตอนในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีของหลักการคิดเชิงออกแบบ

3. หัวใจสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกโดยใช้หลักการคิดเชิงออกแบบนั้น คือ ความเข้าใจในแก่นแท้ของหลักสูตรฯ จากผู้บังคับบัญชา ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและกำหนดหลักสูตร เพื่อความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนและผลลัพธ์สุดท้ายที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์สูงสุดจากหลักสูตรนี้ ไม่ว่าจะเป็น วิทยาลัยการทัพบก ผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง กองทัพบก ตลอดจนประชาชาติที่จะได้รับประโยชน์สูงสุดจากหลักสูตรนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับผู้บังคับบัญชาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก เป็นหลักสูตรสูงสุดของกองทัพบกที่ผู้เรียนคือ รองผู้บังคับหน่วยระดับกรม ข้าราชการพลเรือนระดับ 8 ขึ้นไป และนักธุรกิจภาคเอกชน ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้บริหารในระดับยุทธการเชื่อมไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติ การกำหนดหลักสูตรฯ ควรมีการเชื่อมโยงผู้เรียนหลากหลายอาชีพ เนื่องจากหลักสูตรนี้ส่งผลไปสู่ประโยชน์ของชาติในการพัฒนาประเทศสอดคล้องกับหลักการของการคิดเชิงออกแบบ

2. การสะท้อนกลับของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบกในส่วนผู้จบหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกที่ผ่านมายังขาดการประเมินหลักสูตรจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ตลอดจนผู้เข้ารับการศึกษา เพราะการได้รับการประเมินที่เที่ยงตรงจะสามารถนำไปปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรตามหลักการคิดเชิงออกแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการประเมินหลักสูตรฯ

3. ที่ผ่านมากการเปลี่ยนแปลงผู้บังคับบัญชาชั้นสูง ส่งผลต่อนโยบายการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก จากความต้องการของบุคคลเพียงคนเดียว ไม่ส่งผลดีต่อหลักสูตรฯ และผู้ใช้หลักสูตรโดยภาพรวม หากมีระเบียบรองรับ เรื่อง หลักการในการพัฒนาหลักสูตร

วิทยาลัยการทัพบกกว่าด้วย การเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดหลักสูตรจากผู้บังคับบัญชา ต้องผ่านคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรฯ ด้วย จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดมากกว่า ด้วยหลักการของการคิดเชิงออกแบบเรื่อง Empathy ผู้บริหารสูงสุดต้องมีความเข้าใจ ในหลักสูตร และ ผู้เรียนโดยแก่นแท้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อจำกัดในการทำวิจัยในครั้งนี้ ในเรื่องของเวลา และ จำนวนหลักสูตร ที่ศึกษาวิจัย ที่มีเพียงหลักสูตรเดียว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก
2. ควรมีการศึกษาแนวโน้มภัยคุกคามรูปแบบในอนาคตที่อาจจะส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยการทัพ เนื่องจากภัยคุกคามอาจเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดปัญหา ในการพัฒนาหลักสูตร
3. ควรมีการวิเคราะห์เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทหน่วยการศึกษาของกองทัพบก นอกเหนือจากหลักคิดเชิงออกแบบ
4. ควรมีการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ โดยเปรียบเทียบในหน่วยงาน ข้างเคียงสังกัดกระทรวงกลาโหม เช่น กองทัพเรือ กองทัพอากาศ
5. ควรมีการวิจัย ทดลองจัดตั้งทีมพัฒนาหลักสูตรโดยจัดทำ MOU ระหว่าง หน่วยงานการศึกษาของภาคเอกชนเพื่อเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนทางวิชาการอันจะนำไปสู่การ พัฒนาหลักสูตรของกองทัพบก เพื่อนำไปสู่การเป็นหลักสูตรสากล

เอกสารอ้างอิง

1. ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก, 13 ตุลาคม 2561
2. หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก. วิทยาลัยการทัพบก [เข้าถึงเมื่อ 29 ธันวาคม 2566] เข้าถึงได้จาก <http://www.awc.ac.th>
3. ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก, 13 ตุลาคม 2561
4. ประเทศไทย 4.0. [เข้าถึงเมื่อ 3 เมษายน 2567] เข้าถึงได้จาก <https://www.aware.co.th/thailand4-0/>
5. ดัชนีจัดลำดับ UN [เข้าถึงเมื่อ 21 มีนาคม 2567] เข้าถึงได้จาก <https://thaipublica.org/2021/07/>
6. หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกประจำปีการศึกษา 2567, เขตดุสิต.วิทยาลัยการทัพบก
7. การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการคิดเชิงออกแบบ. (2566). เรวณี ชัยเชาวรัตน์. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
8. Brown, Tim. "Design thinking." Harvard business review 86.6 (2008): 84.
9. Why Design Thinking Works, Jeanne Liedtka From the Magazine (September–October 2018)
10. Design thinking คืออะไร. (2566). [เข้าถึงเมื่อ 29 ธันวาคม 2566] เข้าถึงได้จาก <https://thaiwinner.com>
11. กระบวนการคิดเชิงออกแบบ. (2566). การคิดเชิงออกแบบคืออะไร. [เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2566] เข้าถึงได้จาก <https://thaiwinner.com>
12. การเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 (2556). Susan A. Ambrose. วันวิสาข์ เคน แพล. สำนักพิมพ์ open world.
13. การสัมภาษณ์อดีตเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก. พลโท สรรเสริญ คล้ายแก้ว เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2567
14. การสัมภาษณ์อดีตผู้อำนวยการวิทยาลัยการทัพบก. พลเอก มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2567

15. การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารหน่วยงานด้านการศึกษา. ขอสงวนนาม
เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2567
16. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรนวัตศิลป์จากทุนทางวัฒนธรรม
ล้านนาสำหรับเยาวชนโดยใช้การคิดเชิงออกแบบ. รวิธ รัตนไพศาลกิจ และ ชนบพ ร
แสงวณิช จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ตีพิมพ์เมื่อ 11 กรกฎาคม
2011.
17. Applying Design Thinking Principles to Curricular Development in Medical
Education, East Carolina University, 21 October 2016.
18. Castro, Mario Augusto Ferrari de, et al. "Design thinking as a methodology
in the elaboration of a curricular structure proposal." *Revista Brasileira de
Educação Médica* 48 (2024): e019.
19. การสัมภาษณ์นักเขียนหนังสือ เรื่องการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการคิด
เชิงออกแบบ. เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2567.
20. Carly N. Cook, Mark A. Burgman. Strategic foresight: How planning for the
unpredictable can improve environmental decision making. *ScienceDirect*.
2014 September; 29 (9).
21. Habegger B. Strategic foresight in public policy: Reviewing the experiences
of the UK, Singapore, and Netherlands. *ScienceDirect*. 2010 February; 42 (1).

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พันเอกหญิง ธัญนุช สิงห์พันธุ์

วัน เดือน ปีเกิด

29 ธันวาคม 2519

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2541	ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2545	Master of Education, University of Texas at Arlington, USA.
พ.ศ. 2552	Unit Manpower OPS Course, School of Manpower Management, สาธารณรัฐสิงคโปร์
พ.ศ. 2556	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2560	การอบรมเทคนิคการลามพุดตามเบื้องต้น สำนักวิเทศสัมพันธ์ กรมชาวทหารบก

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2548 - 2549	ประจำห้องปฏิบัติการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
พ.ศ. 2552 - 2554	ประจำแผนก กรมยุทธโยธาทหารบก
พ.ศ. 2561 - 2562	ประจำกอง วิทยาลัยการทัพบก
พ.ศ. 2563 - 2566	อาจารย์ วิทยาลัยการทัพบก

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2567	อาจารย์ หัวหน้ากอง วิทยาลัยการทัพบก
-----------	-------------------------------------